

ONI KOJI VIDE UZORE U PUTINU I ORBANU NISU RJEŠENJE

**Ekskluzivno u Spektu:
kolumne eurozastupnika**

Populisti nude banalna i jednostavna rješenja koja odišu autoritarnošću i smanjivanjem osobnih sloboda. Traže uzore u protivnicima suradnje, ljudskih prava i liberalne demokracije. To je okruženje u kojem će biti održani i izbori u svibnju, upozorava naš gostujući kolumnist iz redova europarlamentaraca

**OD GOTOVO DESET MILIJARDI
EURA SREDSTAVA U
FINANCIJSKOJ PERSPEKTIVI
2014.-2020., HRVATSKA JE
USPJELA UGOVORITI TEK
POLA, A KORISNICIMA
SREDSTAVA ISPLATITI NEŠTO
VIŠE 14 POSTO. TO JE
ODGOVORNOST UPRAVO
HRVATSKE BIROKRACIJE,
PROBLEM KOJI HRVATSKA
HITNO MORA RIJEŠITI
VEĆ U 2019.**

TONINO PICULA

Z

a Europsku uniju i Republiku Hrvatsku kao njezinu najmlađu članicu 2019. godina bit će puna velikih, usudujem se reći, povijesnih izazova. Hrvatska mora učiniti daleko više na smanjenju prekarne rada i nejednakosti koja uzrokuje iseljavanje, uz daleko bolje iskorištavanje europskih fondova, te jačanje sigurnosti kao preduvjeta ekonomskog rasta, dok za jačanje demokracije treba učiniti raditi na hitnom zaustavljanju rastakanja demokratskih institucija u izvedbi vladajuće koalicije. Europa u cjelini mora pak pronaći odgovore na pitanja budućnosti rada, sve veće ekonomske nejednakosti i raspojele bogatstva, kako unutar zemalja članica, tako i među samim članicama, mora odgovoriti na sigurnosna pitanja terorizma, klimatskih promjena, migracija i utjecaja protivnika jake Europe koji ulazu vrijeme i novac u jačanje unutarnjih, populističkih protivnika Unije. Ukupno, rješenje nisu manje suradnje i manje Europe, već više, ali drugačije inkluzivnije Europe. Više razgovora, bolja preraspodjela bogatstva i novi konsenzus su ono čemu trebamo težiti želimo li da Unija opstane kao jedinstveni projekt mira i suradnje u kojem raste blagostanje svih članica. Hrvatska je pak, kao najnovija članica Unije, propustila naučiti lekcije postkomunističkih članica, koje su u daleko boljoj mjeri iskoristile upravo sredstva kohezije kako bi smanjile razlike u razvoju u odnosu na bogatije članice, ali i razlike između vlastitih regija. Naša zemlja tu i dalje stoji iznimno loše.

Zajednički problemi otočana

Od gotovo deset milijardi eura sredstava u financijskoj perspektivi 2014.-2020., Hrvatska je uspjela ugovoriti tek pola, a korisnicima sredstava isplatiti nešto više 14 posto. To je odgovornost upravo hrvatske birokracije, koja je propustila izgraditi apsorpcijske kapacitete samih ugovornih tijela i korisnika kroz nužne edukacije. To je problem koji Hrvatska hitno mora riješiti već u 2019. godini kako bi mogla konzimirati sve potencijalne koristi članstva u Uniji, baš za građane, umjesto jedne koju hrvatski građani masovno koriste, a to je sloboda kretanja i zapošljavanja u drugim zemlja-

Vjerujem da je snaga europske poljoprivrede u specijaliziranoj proizvodnji visoko kvalitetnih proizvoda i tu vidim nišu za hrvatske proizvođače. Od ulaska u EU Hrvatska je zaštitila 20 proizvoda jednom od europskih oznaka kvalitete sto nas je stavilo ispred mnogih starih članica!

ma članicama. Svakodnevno u Europskom parlamentu radim na lobiranju i stvaranju političkih savezništava koja će omogućiti jačanje hrvatskog kohezijskog proračuna za period 2021.-2027., no bez boljih apsorpcijskih kapaciteta hrvatskih korisnika, ta sredstva neće biti iskorištena i još će sedam godina proći bez osjetnijeg približavanja prosjeku EU-a.

Vjerujem da je snaga europske poljoprivrede u specijaliziranoj proizvodnji visoko kvalitetnih proizvoda i tu vidim nišu za hrvatske proizvođače. Od ulaska u EU Hrvatska je zaštitila 20 proizvoda jednom od europskih oznaka kvalitete, što nas je stavilo ispred mnogih starih članica! Posljednje četiri godine moj ured organizirao je niz radionica u lokalnim zajednicama za male proizvođače te smo izdali i priručnik za zaštitu proizvoda kako bi smo potakli što veći broj proizvođača da se udruže te plasiraju hrvatske autohtone proizvode na hrvatsko i europsko tržište.

I u novoj godini nastavljam im pružati podršku te pripremam nove aktivnosti u smjeru zaštite proizvoda na tržištu te podizanja svijesti potrošača o prednostima odabira kvalitetnih hrvatskih proizvoda.

Dobar primjer područja na kojem je moguće postići opipljiv napredak zahvaljujući članstvu u EU je Tajništvo za otoke Europske komisije, čije sam osnivanje inicirao. Hrvatski i europski otočani, njih ukupno oko 22 milijuna, imaju zajedničke probleme. Nestašice vode i električne energije, dvadesetak posto više cijene na otocima uz slabu prometnu povezanost otoka s

de čime bi se potrošnja struje smanjila za 470.000 kWh, a emisija ugljičnog dioksida za 42.000 kilograma. Uz više nagrada koje je projekt već dobio, posebno me veseli da su naše znanje prepoznali i Nordijci. Otočka koordinacija Nordijskog vijeća ministara, koja okuplja osam švedskih i finskih regija, odlučila je naš projekt primijeniti na svojim otocima. Na unutarnjepolitičkom polju, tijekom sada već tri godine hadezeovskih vlada, Karamarko-Oreškovićeve, pa zatim Plenkovićeve, svjedočimo kontinuiranom urušavanju demokratskih institucija i kontrola vlasti. Od netransparentnog donošenja lex Agrokora, preko političke trgovine u Saboru i gradu Zagrebu, do prekoračenja ovlasti predsjednice Grabar-Kitarović u vezi tajnih službi, nalazimo se u institucionalnoj krizi koja zahtijeva ozbiljno, demokratsko rješenje. Treba iskreno priznati, dobar dio odgovornosti za takav razvoj situacije u Hrvatskoj je i na opoziciji, odnosno na SDP-u, koji je dobar dio prošle i ove godine proveo u unutarnjim sukobima, umjesto da smo više vremena posvetili aktivnoj i konstruktivnoj borbi protiv štetnih i neodgovornih poteza HDZ-a. Sada je krajnji čas za rad na političkom programu za izbore za Europski parlament, kao i konsolidaciju ljevice, kako bi se zaustavilo hadezeovsko rastakanje demokratskih institucija u Hrvatskoj. Jačanje socijaldemokratske ljevice u više europskih zemalja protekle godine pokazuje nam da ona još uvijek ima snage dati odgovore na aktualna pitanja. U vanjskoj i sigurnosnoj politici Hrvatske i Unije

kopnom i međusobno, nedostupnost zdravstvene skrbi i školstva, sve su problemi na čijem rješavanju nastavljam raditi. Tako je ovog ljeta, zahvaljujući i mojem zalaganju nakon osnivanja Tajništva, osiguran proračun od 12 milijuna eura za pilot projekte energetske tranzicije otoka. Već na prvom natječaju, pet hrvatskih otoka Cresko-lošinjskog arhipelaga dobilo je novac za provedbu projekata energetske tranzicije, što me iznimno obradovalo.

Konsolidiranje ljevice

Tijekom 2017. godine s kolegama sam iz ureda započeo projekt Water Saving Challenge, koji je nakon provedbe na Visu, Lastovu i partnerskim otocima iz Francuske, Grčke i Irske urodio izdavanjem priručnika "Izazov: uštedi vodu - vodič za pametno upravljanje vodom". Naši su otočani s kolegama ustanovili da je na osam otoka iz projekta moguće godišnje uštedjeti 200 milijuna litara vo-

u cjelini, protekla godina nije donijela dobre vijesti iz našeg susjedstva. Dobrodošli iznimku predstavlja tek Makedonija koja je potpisivanjem Prespanskog sporazuma i pokretanjem ustavnih promjena pokazala reformski kapacitet koji bi u 2019. trebao rezultirati zaslužnim početkom pregovora o EU članstvu. Kao izvjestitelj u sjeni za Makedoniju nastaviti će pružati podršku tim pozitivnim procesima.

Hrvatska je zadužena za najdužu vanjsku granicu EU-a, na kojoj se nalaze tri zemlje u različitim fazama pristupanja Uniji. Dodamo li tome i ulogu turizma u hrvatskom gospodarstvu, stabilnost i sigurnost našeg neposrednog susjedstva ostaje prvoklasni državni interes Republike Hrvatske u čijoj zaštiti državna politika mora biti još aktivnija. Unija opravdano zahtijeva daljnje reforme iskorak od Srbije, Crne Gore, Kosova i BiH koje dijele mnoge zajedničke probleme u čijem rješavanju

Dobrobit otočana i svih građana Hrvatske, uz pitanja smanjenja nejednakosti i jačanja sigurnosti, te bolja suradnja s našim susjedstvom, bit će moji prioriteti i u 2019. Gospodarski snažnija, socijalnija, solidarnija Hrvatska u isto takvoj Europskoj uniji bit će jamstvo budućnosti za sve njezine građanke i građane

Europa mora pronaći odgovore na pitanja budućnosti rada, sve veće ekonomske nejednakosti i raspodjele bogatstva, kako unutar zemalja članica, tako i među samim članicama, mora odgovoriti na sigurnosna pitanja terorizma, klimatskih promjena, migracija i utjecaja protivnika jake Europe

HRVATSKI I EUROPSKI OTOČANI, NJIH OKO 22 MILIJUNA, IMAJU ZAJEDNIČKE PROBLEME. NESTAŠICE VODE I ELEKTRIČNE ENERGIJE, 20-ak POSTO VIŠE CIJENE, SLABA POVEZANOST S KOPNOM...

Hrvatska može biti od pomoći. Tu svakako valja dodatno istaknuti Bosnu i Hercegovinu, koja se nalazi u krizi koja je posljedica cementiranja sustava nastalog Daytonskim sporazumom, koji ne omogućava nastavak reformi BiH u smjeru potpuno mirnodopskog uređenja. Europska BiH je naš nacionalni interes, na čemu nastavljam inzistirati i kao voditelj Izaslanstva Europskog parlamenta za BiH i Kosovo. Hrvatska radi na ispunjenju uvjeta za pristup schengenskom sustavu, za što smo ovo ljeto, nakon mojih amandmana, dobili i podršku Europskog parlamenta. Ulaskom u schengenski sustav, imat ćemo na raspolaganju sve alate potrebne za jačanje sigurnosti naših granica, uz kontinuirano poštivanje ljudskih prava onih koji svoju egzistenciju pokušavaju ostvariti unutar granica EU. U širem europskom okruženju, sigurnost i stabilnost danas su visoko pozicionirani prioriteti kako hrvatskih, tako i europskih građana. Izbjeglička kriza, nove migrantске rute i kronična ukrajinska kriza na istoku kontinenta opravdano zabrinjavaju. Nedavna ruska vojna intervencija u Kerčkom prolazu u kojem su zarobljena tri nenaoružana ukrajinska broda ne smije dovesti do daljnje eskalacije, niti do zatvaranja prolaza i pretvaranja Azovskog mora u unutarnje rusko "jezero" na što sam jasno upozorio kao S&D-ov izvjestitelj u sjeni na Izvješću o Ukrajini. Za širi je kontekst izazov u 2019. potrebno pogledati unazad u šezdesetogodišnju povijest Unije.

Preljevanje nezadovoljstva

Od osnivanja 1957., EU je izazove rješavala konsenzusima oko presudnih pitanja, uvijek s mirom i sigurnošću u vidu, s konstantnim podsjećanjem na istinski tragično iskustvo dva svjetska, ali u osnovi, europska rata. Uz to, uvijek je bila riječ o kontinuiranom gibanju u smjeru širenja prostora slobode i Europske unije kao političkog saveza do današnjih 28 članica, tj. većine europskih nacionalnih država. A tijekom sljedeće godine sve je izvjesniji povijesni presedan u postojanju EU, izlazak Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Unije. Loše snalaženje britanske vlade u pregovorima s timom EU, kao i dosljednost ostalih 27 članica oko uvjeta izlaska izni-

mno su dragocjena pouka protivnicima zajedničkog europskog projekta i poruka da izlazak iz EU-a nije jednostavan. Štoviše, sada je jasno da će ekonomske štete od izlaska za Veliku Britaniju biti goleme i brojat će se u stotinama tisuća izgubljenih radnih mjesta. S druge strane, najviši dužnosnici Unije britanskim političkom vodstvu nastavljaju ostavljati otvorena vrata za ostanak u Uniji, pod istim uvjetima kao i do sada. No, izlazak Ujedinjenog kraljevstva nije posljedica isključivo njihovih posebnosti, već i ugrađenih nedostataka Unije. Ekonomski oporavak zemalja članica nakon Velike recesije 2008.-2009., koji se sada mjeri već dvoznamenkastom ukupnom stopom, nije se u približno dovoljnoj mjeri prelio na sve društvene skupine u zemljama članicama. Porezne i političke socijalnih transfera zemalja članica u nadležnosti su njihovih vlastitih vlada koje su propustile koristiti rasta raspodjeliti pravednije, a opravdano nezadovoljstvo građana Unije zbog sve više prekarne rada (po kojem je Hrvatska među vodećim zemljama Unije), sve veće nejednakosti, siromaštva i sve manje socijalne mobilnosti u najvećoj se mjeri prelijeva upravo na institucije EU. To iskorištavaju populističke političke opcije, kako u ostatku Europske unije, tako i u Hrvatskoj. Za nikad složenija pitanja odnosa bogatih i siromašnih, nacionalnih interesa članica Unije, robotizacije industrije, stvaranja energetske sigurne Europe... populisti nude banalna i jednostavna rješenja koja uvijek odišu autoritarnošću i smanjivanjem osobnih sloboda. Traže uzore u Putinu i Erdoganu, Orbanu i općenito u protivnicima međunarodne suradnje, ljudskih prava i liberalne demokracije. To je okruženje u kojem će biti održani i sljedeći izbori za Europski parlament u svibnju 2019. godine. Treba biti jasan, EU je projekt suradnje, strpljenja i mukotrpne rada. Dobrobit otočana i svih građana Hrvatske, uz pitanja smanjenja nejednakosti i jačanja sigurnosti, te bolja suradnja s našim susjedstvom, bit će moji prioriteti i u 2019. godini. Gospodarski snažnija, socijalnija, solidarnija i sigurnija Hrvatska u isto takvoj Europskoj uniji bit će jamstvo budućnosti za sve njezine građanke i građane

NEZADOVOLJSTVO GRAĐANA UNIJE ZBOG SVE VIŠE PREKARNOG RADA, NEJEDNAKOSTI, SIROMAŠTVA, PRELIJEVA SE NA INSTITUCIJE EU. TO ISKORIŠTAJU POPULISTIČKE OPCIJE